

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 08-04-2020 r.

Adam Bodnar

XI.816.4.2020.MS

**Pan
Mariusz Kamiński
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa**

Szanowny Panie Ministrze,

Z rosnącym niepokojem obserwuję, jak zmienia się życie społeczne, ekonomiczne i kulturalne w Polsce w związku z pandemią SARS-CoV-2 (COVID-19). Zmiany są oczywistym skutkiem ograniczeń, zarówno tych ustanawianych na poziomie prawa, jak i wynikających z naturalnych zachowań ludzi obawiających się o swoje zdrowie i życie. O ile jednak wszelkie ograniczenia mają charakter tymczasowy to istnieje prawdopodobieństwo, że na zawsze przeddefiniują polską rzeczywistość. Doceniam zatem dążenia władz publicznych do zapewnienia ochrony tym, którzy w wyniku wprowadzanych ograniczeń i powodowanych nimi zmian ucierpieć mogą najbardziej. W tym właśnie kontekście chciałbym zwrócić uwagę Pana Ministra na **szczególną sytuację organizacji społeczno – kulturalnych mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym**, których działalność również podlega ograniczeniom, a te mogą przynieść niepowetowane straty dla samych mniejszości i ich unikatowych kultur.

W dniu 1 kwietnia 2020 r. przedstawiciele mniejszości narodowych i etnicznych, reprezentujący stronę mniejszościową w Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, przyjęli i opublikowali stanowisko w sprawie funkcjonowania kultury mniejszości narodowych i etnicznych w warunkach pandemii koronawirusa¹. Zwrócili przy tym uwagę na **trudności w przystosowaniu obowiązującego w Polsce systemu dotowania działalności organizacji mniejszościowych do zmieniających się warunków i ograniczeń związanych z pandemią**. Bez wątpienia jednoroczne granty, przyznawane organizacjom mniejszościowym z budżetu państwa na realizację

¹ <https://www.facebook.com/Strona-mniejszo%C5%9Bciowa-Komisji-Wsp%C3%B3lnej-Rz%C4%85du-i-Mniejszo%C5%9Bci-Narod-i-Etn-325270754487947/>

zaplanowanych wcześniej zadań, nie pozostawiają beneficjentom wielu możliwości wprowadzania zmian do zaakceptowanych już projektów, czy przesuwania pozyskanych środków finansowych na inne, niż zakładane pierwotnie cele. W sytuacji nadzwyczajnej, cechującej się własną dynamiką i dużym stopniem nieprzewidywalności, niemożność reagowania, wynikająca z rygorystycznych zasad pozyskiwania, wydatkowania i rozliczania dotacji budżetowych, stawia organizacje mniejszościowe przed groźbą zawieszenia lub nawet zakończenia swojej działalności, ze szkodą dla tożsamości kulturowej mniejszości, ale też dla państwa polskiego.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2018 r., poz. 2179 z późn. zm.), zwracam się do Pana Ministra z prośbą o przyjrzenie się sytuacji, w jakiej znalazły się obecnie organizacje mniejszościowe, oraz o podjęcie działań pomocowych, które zapewnią tym organizacjom szansę przetrwania trudnego okresu pandemii i kontynuowania swojej kulturotwórczej działalności. W przywołanym wyżej stanowisku, wśród postulatów zgłoszonych przez przedstawicieli mniejszości znalazła się inicjatywa utworzenia instytucji kultury mniejszości, która na wzór innych publicznych instytucji kultury otrzymywałaby dofinansowanie ze środków publicznych. Na zasadność utworzenia takiej instytucji wskazałem w wystąpieniu skierowanym w dniu 9 marca 2020 r. do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego². W obecnej sytuacji zwracam się również do Pana Ministra z prośbą o wzięcie tego postulatu pod rozwagę.

Z poważaniem

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

² Pismo ozn.: XI.814.3.2020, dostępne:

<https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Wyst%C4%85pienie%20do%20Ministra%20Kultury%20i%20Dziedzictwa%20Narodowego%20ws.%20profanacji%20ukrai%C5%84skich%20miejsc%20pami%C4%99ci%2C%209.03.2020.pdf>